

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS PILIETYBĖS IR TAUTYBĖS PAGRINDAIS UAB „TELE2“ TEIKIANT JUDRIOJO RYŠIO PASLAUGAS TYRIMO

2020-01-13 Nr. (19)SN-195)SP-2
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2019 m. lapkričio 11 d. gautas, o 2019 m. lapkričio 18 papildytas pareiškėjo (duomenys neskelbtini) (toliau – Pareiškėjas) skundas, kuriame nurodoma, kad jis yra trečiosios šalies pilietis, gyvenantis Lietuvoje su sutuoktine – Lietuvos Respublikos piliete. Pareiškėjas prieš metus Lietuvoje įregistravo mažąją bendriją „Mokslinės leidybos deimantas“ (toliau – Bendrija). Pasak Pareiškėjo, Bendrija dirba pelningai, mokesčiai ir darbo užmokestis mokami laiku.

2019 m. lapkričio 7 d. Pareiškėjas kreipėsi į UAB „TELE2“ (toliau – Bendrovė) dėl galimybės įsivesti šviesolaidinį internetą Bendrijos biure. Pareiškėjo teigimu, Bendrovės atstovai, sužinoję, kad Pareiškėjas, kaip Bendrijos vadovas, nėra Lietuvos Respublikos pilietis, atsisakė suteikti prašomas paslaugas. Pareiškėjas mano, kad yra diskriminuojamas pilietybės ir tautybės pagrindais.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Agneta Skardžiuvienė (toliau – lygių galimybių kontrolierė) 2019 m. lapkričio 20 d. raštu Nr. (19)SN-195)S-700 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Bendrovę prašydama per 5 darbo dienas nuo reikalavimo gavimo dienos (kuo skubiau) pateikti paaiškinimą, dėl kokių priežasčių ir kokiais teisės aktais remiantis Bendrovė atsisakė suteikti paslaugas (įvesti šviesolaidinį internetą) biuro, kuriame įsikūrusi Bendrija, patalpose (Goštauto g. 8, Vilnius (209 kab.)).

Kartu prašyta pateikti kitą, reikšmingą informaciją, susijusią su atliekamu tyrimu.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

2019 m. gruodžio 9 d. Bendrovė Tarnybai pateikė raštą Nr. SD-31272 „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame nurodė, kad Pareiškėjo vadovaujamos įmonės galimybė sudaryti pageidaujamą Bendrovės paslaugų teikimo sutartį buvo sėkmingai patvirtinta dar iki Lygių galimybių kontrolierės kreipimosi gavimo – 2019 m. lapkričio 26 d.

Pareiškėjas į Bendrovę dėl ryšio paslaugų sutarties pirmą kartą kreipėsi 2019 m. lapkričio 4 d., (į prekybos saloną Vilniaus Akropolio prekybos centre). Dėl rašto pateikimo Tarnybai metu dar nepatikslingų priežasčių (iš kurių labiausiai tikėtina – duomenų sistemos tarpusavio sąveikos trikdys arba žmogiška klaida) aptariamam laikotarpiu prekybos salonams buvo prieinama tik ribota darbo procedūrų informacija apie sutarčių sudarymą su juridiniais asmenimis, įskaitant ir apie tokių sutarčių sudarymą su Bendrija, kurios vadovas – ne Lietuvos Respublikos pilietis.

Bendrovė pažymėjo, kad minėtas Bendrovės prekybos salonas pirmiausia yra skirtas privačių klientų aptarnavimui; verslo klientų sutarčių sudarymo klausimus sprendžia tik pagal galimybes. Specifiniais verslo klientų sutarčių sudarymo klausimais prekybos salonų darbuotojus telefonu papildomai konsultuojantys Bendrovės ekspertai dirba iki 17.00 val. Šiuo atveju Pareiškėjas į Akropolio prekybos centre esantį saloną kreipėsi vėlai vakare. Jame dirbanti Bendrovės darbuotoja galimai netinkamai interpretavo ribotai prieinamą informaciją, todėl atsisakė sudaryti su Pareiškėju sutartį.

Bendrovės teigimu, tuo atveju, jei bendrovė (šiuo atveju – Bendrija) atitinka numatytus vertinamuosius mokumo rizikos reikalavimus, Bendrovė sudaro sutartis su Lietuvoje registruotomis bendrovėmis, nepriklausomai nuo jų vadovo pilietybės ar kitokių savybių (asmens požymių).

2019 m. gruodžio 16 d. Tarnybos atstovas susisiekė su Pareiškėju, kuris patvirtino, kad 2019 m. lapkričio 27 d. judriojo ryšio (šviesolaidinio interneto) paslaugos Bendrijai buvo suteiktos, todėl neprieštarauja, kad tyrimas būtų nutrauktas.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Bendrovė užtikrino lygių galimybių įgyvendinimą teikiant prisijungimo prie judriojo ryšio (šviesolaidinio interneto) paslaugas, nepaisant, be kita ko, Pareiškėjo pilietybės ir tautybės, t. y., ar nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 punkto nuostatos, įpareigojančios prekių pardavėjus, gamintojus ar paslaugų teikėjus visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas.

Taigi atliekamas tyrimas dėl galimos diskriminacijos pilietybės ir tautybės pagrindais vartotojų teisių apsaugos srityje.

Pažymėtina, jog tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija, pačia bendriausia šio žodžio prasme, reiškia teisių sumažinimą arba atėmimą tam tikrai kategorijai asmenų dėl kokių nors požymių. Diskriminacijos sąvoka paprastai siejama su lygių galimybių, lygiateisiškumo pažeidimu, o nediskriminavimas – su asmenų lygaus traktavimo, lygių galimybių realizavimo kategorijomis. Konstitucinė diskriminacijos samprata atskleidžiama pasiremiant Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 str. turiniu, kuriame numatyta, kad įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs, ir nurodoma, jog žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.

Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas pažeidžiamas, kai tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, yra kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisintinas. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius.

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 20 straipsnį, kiekvienas asmuo, turintis valstybės narės pilietybę, yra Europos Sąjungos pilietis (1 dalis), o viena iš Europos Sąjungos piliečių teisių yra teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje (2 dalies a punktas). Pagal SESV 21 straipsnio 1 dalį, kiekvienas Europos Sąjungos pilietis turi teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje laikydamasis Europos Sąjungos sutartyje, SESV ir joms įgyvendinti priimtose nuostatose nustatytų apribojimų ir sąlygų.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas kreipėsi į Tarnybą su skundu, teigdamas, kad 2019 m. lapkričio 7 d. jis kreipėsi Bendrovę dėl galimybės Bendrijos biure įsivesti šviesolaidinį internetą.

Pareiškėjo teigimu, Bendrovės atstovai, sužinoję, kad Pareiškėjas, kaip Bendrijos vadovas, nėra Lietuvos Respublikos pilietis, atsisakė suteikti prašomas paslaugas. Pareiškėjo teigimu, atsisakymą lėmė jo pilietybė ir tautybė. Pareiškėjas yra trečiosios šalies pilietis, gyvenantis Lietuvoje su sutuoktine – Lietuvos Respublikos piliete.

Pilietybė Lygių galimybių įstatyme apibūdinama kaip Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominės erdvės valstybių piliečių ir jų šeimos narių pilietybė. Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės piliečio šeimos nariai – sutuoktinis, tiesioginiai palikuonys, kuriems nesukakę 21 metai arba kurie yra išlaikytiniai, įskaitant sutuoktinio tiesioginius palikuonis, kuriems nesukakę 21 metai arba kurie yra išlaikytiniai, Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės piliečio, jo sutuoktinio išlaikomi giminaičiai pagal tiesiąją aukštutinę liniją.

Tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli žmonės, kurie skiriasi savo tapatybės požymiais, kitais požymiais, ir vertinama, ar panašiomis aplinkybėmis jie yra vertinami vienodai, ar jiems taikomas vienodo elgesio principas.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 dalį, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendindamas lygias galimybes, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Atliekant tyrimą dėl pilietybės, būtina nustatyti aplinkybes, ar Pareiškėjui buvo sudarytos vienodos galimybės gauti tokias pačias paslaugas kaip ir Lietuvos piliečiams. Tiriant diskriminaciją tautybės pagrindu, svarbu nustatyti, ar Pareiškėjo tautybė lėmė (galėjo lemti) aplinkybių, dėl kurių Pareiškėjas atsidūrė blogesnėje padėtyje, atsiradimą. Kitaip tariant, būtina nustatyti, ar Pareiškėjo pilietybė ir tautybė įtakojo Bendrovės atsisakymą suteikti paslaugas.

Bendrovės teigimu, tuo atveju jei bendrovė (šiuo atveju – Bendrija) atitinka numatytus vertinamuosius mokumo rizikos reikalavimus, Bendrovė sudaro sutartis su Lietuvoje registruotomis organizacijomis, nepriklausomai nuo jų vadovo pilietybės ar kitokių savybių (asmens požymių). Susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, laikotarpiu, kuriuo Pareiškėjas kreipėsi į Bendrovę (2019 m. lapkričio 7 d.) prekybos salonams buvo prieinama tik ribota darbo procedūrų informacija apie sutarčių sudarymą su juridiniais asmenimis, įskaitant ir apie tokių sutarčių sudarymą su Bendrija. Bendrovė

nurodė, jog atsisakymą suteikti paslaugas galėjo sąlygoti ir žmogiškoji klaida, nes Bendrovės salone, į kurį kreipėsi Pareiškėjas, dirbanti Bendrovės darbuotoja galimai netinkamai interpretavo ribotai prieinamą informaciją.

Tyrimo duomenimis, 2019 m. lapkričio 26 d. Pareiškėjas pakartotinai kreipėsi į Bendrovę dėl paslaugų suteikimo. Kitą dieną su Pareiškėju buvo sudaryta judriojo ryšio paslaugų teikimo sutartis Nr. 2.16-67681332-3392. Aplinkybės, kad Bendrovė suteikė Pareiškėjo pageidautas paslaugas, neginčijo ir Pareiškėjas.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 29 str. 3 d. 4 punktą, lygių galimybių kontrolierius gali nutraukti tyrimą, kai lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai yra nutraukiami.

Tyrimo metu nustatyta, kad judriojo ryšio paslaugos Bendrijai, kurios vadovas yra Pareiškėjas, yra suteiktos 2019 m. lapkričio 27 d., kitaip tariant, veiksmai (atsisakymas teikti paslaugas), kurie galimai sudarė pagrindą Pareiškėjui atsidurti blogesnėje padėtyje pilietybės ir tautybės pagrindais, buvo nutraukti.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 17 straipsniu, 29 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti tyrimą, kadangi lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai (neveikimas) nutraukti.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir Bendrovės vadovą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė